

door de 'Tromp') in Tandjong Priok, de haven van Batavia, arriveerde, elk gewapend optreden tegen de Republiek achterwege te laten en drong hij er eind september bij van Mook en diens vertegenwoordiger bij zijn hoofdkwartier, Ch. O. van der Plas, op aan dat zij het kabinet-Schermerhorn er toe zouden bewegen, het overleg met Soekarno en de zijnen te openen. In gelijke geest uitte zich, geheel conform Mountbattens denkbeelden, *Lieutenant-General Sir Philip Christison*, toen deze, bevelhebber van de in Nederlands-Indië in te zetten Britse (maar hoofdzakelijk uit Brits-Indische militairen bestaande) strijdkrachten, eind september in Batavia aankwam met één bataljon: Schotse troepen van het regiment *Seaforth Highlanders*.

Overleg met Soekarno werd door het kabinet-Schermerhorn resoluut afgewezen. Deze werd louter gezien als een collaborateur met de Japanners, zijn Republiek als een Japans maaksel. Niet dat het kabinet in Indië alles bij het oude wilde laten! Eind '42 had de Londense regering in een door koningin Wilhelmina gehouden toespraak ('de 7 december-toespraak') al verklaard dat Indië na de oorlog een aan Nederland gelijkwaardige plaats binnen het koninkrijk diende te krijgen, welnu: in tegenstelling tot gouverneur-generaal van Starckenborgh die van mening was dat zonder voorafgaand gezagsherstel elke concessie als zwakte zou worden beschouwd en dus niet aangeboden diende te worden, kwamen de minister van overzeese gebiedsdelen, Logemann, en zijn ambtgenoten (één dezer: Ringers, met grote aarzeling) tot de conclusie dat de eerste stappen moesten worden gezet naar het in de 7 december-toespraak geuite einddoel. Van Starckenborgh vroeg en kreeg ontslag en Logemann deelde midden oktober in de Tijdelijke Tweede Kamer mee dat de regering besloten had, voor de Volksraad, zodra deze weer bijeenkwam, een duidelijke Indonesische meerderheid te aanvaarden, het strafprocesrecht, dat elementen van discriminatie jegens de Indonesiërs had bevat, te unifiëren, het dualisme in het binnenlands bestuur (de inheemse bestuurders waren er onder Nederlandse toezichthouders geplaatst geweest) op te heffen, meer Indonesiërs te benoemen tot departementsdirecteur (slechts één had ten tijde van de Japanse invasie die hoge functie bekleed) en de naam 'Nederlands-Indië' te vervangen door 'Indonesië'. Concessies dus, en concessies niet zonder betekenis, maar geen concessies aan de Republiek! Zij diende te verdwijnen en het Nederlandse gezag moest worden hersteld – daartoe zouden, aldus het kabinet, zo spoedig mogelijk Nederlandse strijdkrachten naar Indië worden overgebracht. De marine zond er de kruiser 'Jacob van Heemskerck', de torpedobootjagers 'Van Galen', 'Piet Hein' en 'Kortenaer', het artillerie-instructieschip 'Van